

TOIMINTAKERTOMUS 2016

VIHREÄ SIVISTYSLIITTO RY

VIHREÄ SIVISTYS- JA OPINTOKESKUS VISIO

VISIO

opintokeskus | sivistysliitto | ajatuspaja

SISÄLLYS

Yleiskatsaus	2
Opintokeskus	3
Toiminnan kehittäminen ja painopisteet	3
Koulutusten määrät ja ainejakaumat	4
Koulutusten teemat	7
Sivistysliitto	14
Kulttuuritoiminta	14
Vihreän liikkeen historian tallennus	14
Kustanteet	15
Ajatuspaja	17
Tutkimushankkeet	17
Yhteistyö	19
Verkkolehti Vihreä Tuuma	19
Hallinto ja talous	20
Kokoukset ja hallitus	20
Talous	20
Henkilöstö	21
Jäsenjärjestöt	21
Jäsenyydet	22
Liitteet	23
Liite 1. Opintotoiminnan yhteistyökumppanit	23
Liite 2. Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit	24

YLEISKATSAUS

Vuosi 2016 oli Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus Visiolle ensimmäinen vuosi, jolloin toteutimme uutta strategiaa ja uusia koulutusteemojen runkosuunnitelmia. Nämä toivat koulutustoimintaamme entistä tarkempaa suunnitelmallisuutta. Samalla opintokeskusten ensimmäistä vuotta voimassa ollut uusi rahoitusmalli mahdollisti tuntihinnan noston ja keskittymisen tuntien määrän sijasta koulutuksen laatuun ja teemoihin.

Vuosi oli monella tapaa vilkas. Vaikka koulutusten kokonaismäärä laski, järjesti Visio monia suuria ja merkittäviä koulutustapahtumia ja seminaareja, julkaisi lukuisia kirjoja ja oli mukana monessa kehittämishankkeessa. Voi perustellusti sanoa, että uuden rahoitusmallin tavoite keskittymisestä määrän sijasta laatuun toteutui Vision kohdalla.

Vision vihreää järjestökenttää edustaville jäsenjärjestöille suunnatussa koulutuksessa näkyi tulossa olevat kuntavaalit. Sadat ehdokkaat kävivät Vision kursseilla ja lukivat Vision yhdessä puolueen kanssa tuottamia aineistoja. Yhdistystoimintakoulutuksessa suurin panostus oli laaja Art of Hosting –kurssi.

Maahanmuuttajien koulutus oli edelleen yksi Vision keskeinen painopiste. Maahanmuuttajajärjestöjen laajan kielikurssitoiminnan ja turvapaikanhakijoille suunnattujen opintokerhojen lisäksi Visio aloitti maahanmuuttajille suunnatun ympäristökasvatusaineiston kokoamisen. Ajatuspajan puolella tuotimme toimenpide-ehdotuksia kotoutumiskoulutuksen parantamiseksi. Olimme myös aktiivisesti mukana opintokeskusten yhteisessä hankkeessa, jossa luotiin kansalaisjärjestöille edellytyksiä ottaa uussuomalaiset mukaan toimintaan.

Vihreän liikkeen historian tutkiminen alkoi todenteolla, kun tutkija Sari Aalto aloitti työnsä. Vision toimistolla onkin saatu käydä monia keskusteluja siitä, millaista liikettä 1970-luvulla oltiin synnyttämässä ja mikä on sen aikakauden perintö.

Visiolla oli poikkeuksellisen vilkas julkaisuvuosi. Visiolta ilmestyi yhteensä viisi julkaisua, joista kaksi tehtiin yhteistyössä Into Kustannuksen kanssa. Sekä Joschka Fischerin Epäonnistunut Eurooppa että Taru Anttosen ja Jukka Vornasen Lihansyöjien maa saivat paljon julkisuutta eri tapahtumissa ja mediassa.

Kaiken kaikkiaan Visio tuotti jälleen kerran hyvin monipuolisesti vihreää sivistystä ja koulutusta laajoille yleisölle. Voimme olla toiminnastamme ylpeitä.

VILLE YLIKAHRI
opintojohtaja

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA PAINOPISTEET

Vision toimintaa ohjaa strategia 2016-2019. Koulutustoiminta on sen mukaisesti jaettu neljään teemalliseen kokonaisuuteen:

- 1) Vihreä koulutus, joka jakaantuu yhdistystoiminta-, kuntapolitiikka-, kampanjointi- ja vihreä aate – koulutuksiin
- 2) Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminta
- 3) Suomen kieli ja kotoutuminen
- 4) Kestävä kehitys

Koulutusten toteuttamisesta ja hallinnoinnista vastasivat Vision kaksi koulutussuunnittelijaa ja opintosihtööri. Opintojohtaja vastasi yhdessä hallituksen kanssa toiminnan kehittämistä. Toimintaa helpottivat ilmoittautumisjärjestelmä Eventilla sekä opintotilaisuustukien sähköinen käsittely.

Kaiken koulutuksen tavoitteena on luoda opiskelijoille edellytyksiä aktiiviseen kansalaisuuteen.

VISIO 2019

Vihreä Sivistysliitto tarjoaa Suomen parasta vihreästä arvomaailmasta kumpuavaa koulutusta, sivistystyötä ja ajatuspajatoimintaa vihreälle järjestökentälle ja kaikille kiinnostuneille.

Visio toimii valtakunnallisesti ja tavoittaa erilaisia ihmisryhmiä. Visio tukee toisia kunnioittavaa yhteiskunnallista keskustelua.

Vision toiminnan painopisteet ovat aktiivisen kansalaisuuden, kestävän kehityksen ja maahan muuttaneiden kotoutumisen tukeminen.

Visio on arvostettu ja tunnettu toimija itsenäisenä osana vihreää liikettä. Visio tarjoaa palveluitaan joustavasti viimeisimmän tekniikan ja pedagogisen osaamisen avulla.

Strategian lisäksi Vision toimintaa ohjaa Visiolle myönnetty Kestävän kehityksen oppilaitoksen sertifiikaatti. Sertifiikaatti ohjaa erityisesti Vision sisäisiä toimintaprosesseja.

Vision henkilökunta osallistui aktiivisesti Opintokeskukset ry:n Järjestöt muutoksessa –hankkeeseen, jonka työryhmissä opeteltiin koulutuksen digitalisaatioon liittyviä taitoja ja etsittiin keinoja integroida maahanmuuttajia kansalaisjärjestöjen toimintaan.

KOULUTUSTEN MÄÄRÄT JA AINEJAKAUMAT

Opintotilaisuudet

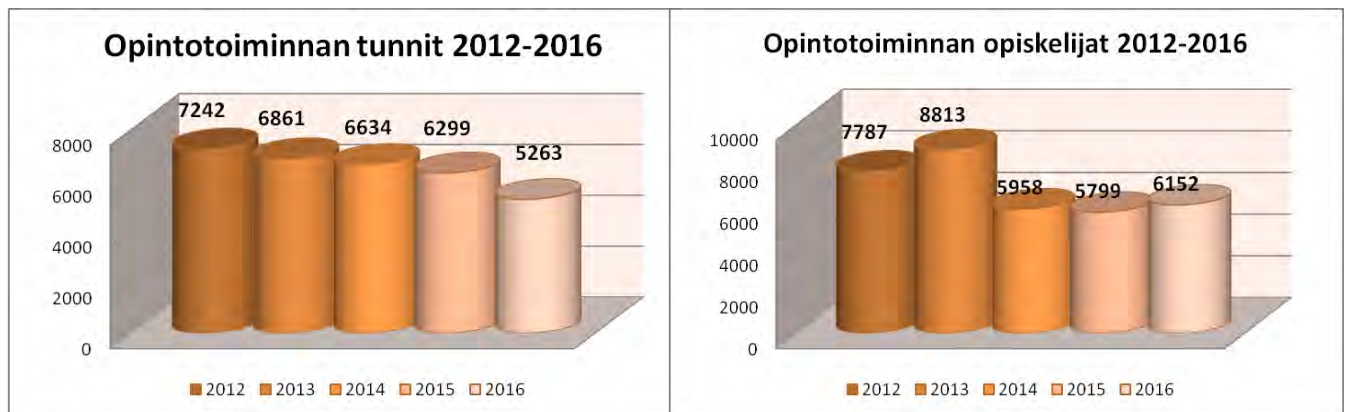
Osana koulutustoiminnan strategian mukaista suunnittelua Visio kiintiöi ensimmäistä kertaa järjestöille myönnettävien Visio-tukien enimmäismäärät. Kiintiöinti ei koskenut jäsenjärjestöjä. Osa yhteistyöjärjestöistä ei kuitenkaan käyttänyt varattua tuntikehystä, joten toteutunut tuntimäärä jäi budjetoidusta 6000 tunnista. Vision valtionosuuden pohjana oli 3662 tuntia ja toteutunut tuntimäärä oli 5263, joten edelleen Visio tuottaa selvästi valtionosuudessa määriteltyä enemmän tunteja.

Tuntimäärää oli tarkoituskin laskea uuden rahoitusmallin myötä, mutta lasku oli suurempaa kuin oli ennakoitu. Sen sijaan sekä tilaisuuksien määrä että osallistujamäärä kasvoivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Koulutusta järjestettiin 273 tilaisuudessa, joita järjesti 55 yhdistystä. Osallistujia oli 6152 henkilöä, joista naisia 65 %.

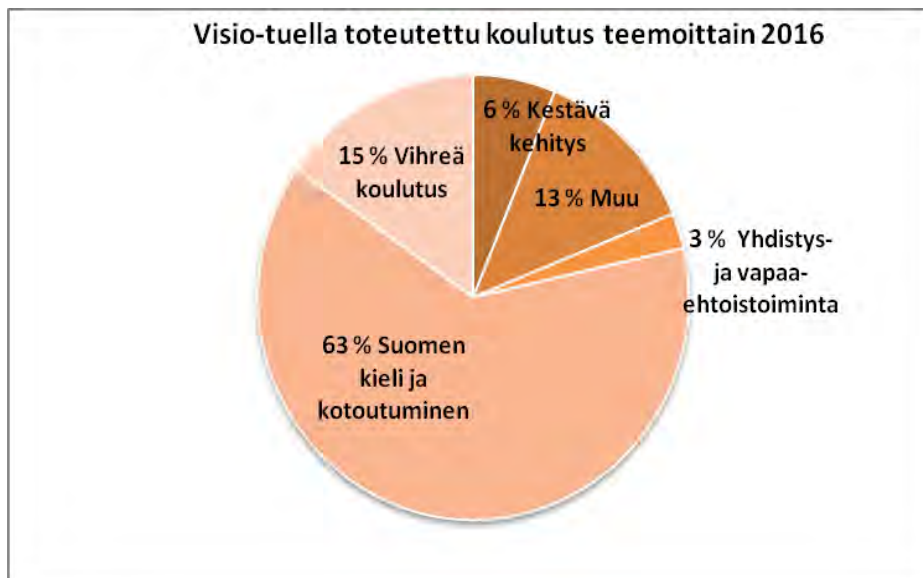
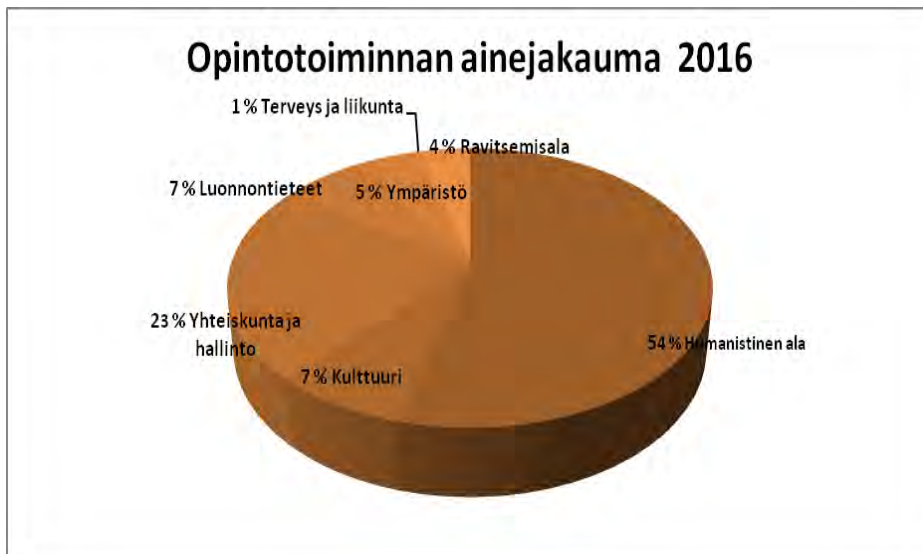
Suurin osa maahanmuuttajajärjestöjen Visio-tuella toteuttamasta koulutuksesta oli suomen kielen eritasoisia kurssikokonaisuuksia. Vihreät järjestöt kouluttivat jäseniään mm. piiripäivillä ja seminaareissa. Helsingin Vihreät Naiset toteutti syksyllä keskustelutarjan teemanaan Tasa-arvoinen Helsinki. Yhteistyöjärjestöt järjestivät koulutusta esimerkiksi vapaaehtoistoiminnasta, kestävästä kehityksestä sekä kulttuurista eri muodoissaan.

Visio-tuen tuntihinta nostettiin 20 euroon/opintotunti. Yhteistyökumppanit on lueteltu liitteessä 1.

Opintotoiminnan tunnit ja opiskelijamäärät 2012 – 2016

Opintotoiminnan ainejakauma ja teemat 2016

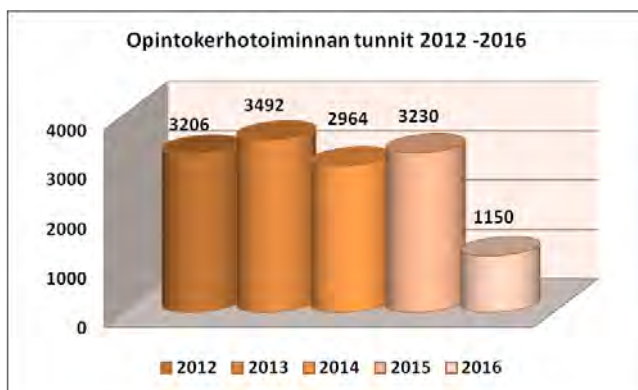
Opintokerhot

Opintokerhon erillinen valtionosuus poistui vuoden alussa ja moni opintokeskus lopetti kokonaan opintokerhojen järjestämisen. Opintokerhotuki on jäänyt vuosien saatossa niin pieneksi, että vain harva järjestö kokee tuen hakemisen mielekkääksi, vaikka järjestääkin opintokerhomaista toimintaa. Visio päätti kuitenkin jatkaa opintokerhotuen myöntämistä halukkaille järjestöille. Visiossakin opintokerhotoiminta supistui puoleen viime vuoteen verrattuna järjestäjämäärän vähentyessä. Tunteja toteutui 1150 ja järjestäviä yhdistyksiä oli 6. Kerhotoimintaan osallistui 346 opiskelijaa; näistä naisia puolet. Opiskeluaiheet painottuivat musiikkiin, maalaukseen ja historiaan.

Visio järjesti edellisen vuoden tapaan itse kolme omaa, turvapaikanhakijoille suunnattua suomen kielen kerhoa. Kerhot järjestettiin Vision toimistossa ja sen läheisyydessä olevassa vastaanottokeskuksessa.

Visio-kerhotuen tuntihinta nostettiin 4 euroon/opintokerhotunti. Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit on lueteltu liitteessä 2.

Opintokerhotoiminnan tunnit ja opiskelijamäärät 2012–2016

Opintokerhotoiminnan ainejakauma ja teemat 2016

KOULUTUSTEN TEEMAT

Vision koulutustoiminta jakautui erilaisiin teemakokonaisuuksiin: **vihreä koulutus, yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan koulutus, kestävän kehityksen koulutus** sekä **suomen kieleen ja kotoutumiseen liittyvä koulutus**. Näitä koulutuksia toteutettiin eri tavoin yhteistyössä jäsenjärjestöjen ja yhteistyökumppanien kanssa. Osa kurseista oli kokonaan Vision henkilökunnan toteuttamia, mutta suurin osa toteutettiin järjestöjen kautta Vision pedagogisen ja taloudellisen tuen avulla.

Vihreä koulutus

Vihreä koulutus on suunnattu Vision jäsenjärjestöille ja sitä toteutetaan monipuolisesti erilaisin työmuodoin. Koulutuksen rungon muodostavat pitkäkestoiset ja jäsenkentän hyvin tuntemat Vihreä vaikuttaja – kurssit. Vision toteuttamia koulutuksia ohjaa Vihreän liiton kanssa tehty yhteistyösopimus koulutusten järjestämisestä. Näiden lisäksi vihreät paikallisyhdistykset järjestivät lukuisia koulutuksia eri puolilla Suomea Vision tuella.

Yhdistystoimintakoulutus

Vihreiden yhdistysten puheenjohtajille, varapuheenjohtajille ja työntekijöille järjestettiin Vihreä puheenjohtajapäivä 6.2. Pasilassa. Tilaisuuteen osallistui miltei 130 henkilöä. Muille yhdistystoimijoille oli suunnattu 16.1. järjestetty Vihreä järjestöpäivä. Taloudenhoitajille suunnattu kurssi peruuntui osallistujien puutteen takia.

Vihreä puheenjohtajapäivä 6.2. kokosi yhteen vihreiden yhdistysten puheenjohtajia ympäri Suomen. Tilaisuudessa avattiin myös Vihreiden kuntavaalikampanja.

Kuntapolitiikkakoulutus

Kuntapäivät järjestettiin 10.9. Tikkurilassa. Päivään osallistui noin 75 vihreää kunnallista luottamushenkilöä. Keskeisenä teemana oli sote- ja maakuntauudistus, josta oli alustamassa mm. alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti ja Kuntaliiton asiantuntijoita. Luentojen lisäksi päivä tarjosi osallistujille mahdollisuuksia verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia.

Vihreä kuntavaikuttaja –kurssi oli uusi koulutuskokonaisuus, joka toteutettiin yhteistyössä Helsingin ja Uudenmaan vihreiden kanssa. Kurssilla 18 kuntavaikuttamisesta kiinnostunutta opiskelijaa tutustui kunnan päätöksentekoon ja ajankohtaisiin teemoihin.

Kampanjointikoulutus

Vihreitä kuntavaaliehdokkaita koulutettiin kahdessa suuressa koulutustapahtumassa. Vihreiden Syyspäivät Korpilahdella järjestettiin 22.-23.10. pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tuleville ehdokkaille. Pääkaupunkiseudun syyspäivässä koulutettiin Helsingin, Espoon ja Vantaan ehdokkaita 29.10. Helsingissä. Koulutuksissa toistuivat koulutusmoduulit, joissa käytiin läpi kampanjoinnin eri osa-alueita.

Visio osallistui sähköinen ehdokasoppaan tekoon, joka julkaistiin Vihreän liiton alustalla.

Kuntavaaliehdokkaiden esiintymiskurssi siirtyi alkuvuoteen 2017.

Vihreä aate -koulutukset

Vihreä vaikuttaja -kurssi on Vision yksi menestyksekkäimmistä kursseista. Kurssille osallistui 30 osallistujaa. Kurssi koostui kahdesta viikonlopputapaamisesta, joista ensimmäinen järjestettiin 8.-10.4. Oriveden opistolla ja toinen 23.-24.4. Helsingissä.

Vihreiden Nuorten Nuori Vihreä Vaikuttaja –kurssin Brysselin matka järjestettiin ensimmäistä kertaa keväällä 2016 yhteistyössä Green European Foundationin kanssa. Visio koordinoi osaltaan matkan ja kurssin järjestämistä, mutta päävastuu kurssista oli Vinon kurssikoordinaattorilla. Syksyllä alkanut uusi NVV-kurssi tehtiin jälleen yhdessä GEF:n kanssa kansainvälisemmän kurssin mahdollistamiseksi.

Kansanedustaja Antero Vartian kanssa toteutettu energiaremonttikurssi järjestettiin viikonloppukurssina 5.-6.3.2016 Helsingissä. Kurssille osallistui 50 henkilöä, joista 26 etänä.

Kansanedustaja Ozan Yanarin kanssa toteutetulle inhimillisen talouspolitiikan viikonloppukurssille 2.-3.4.2016 osallistui 31 henkilöä. Kurssi järjestettiin Helsingissä Vision toimistolla.

Vihreät vegaanit ry:n kanssa järjestettiin Eläinpolitiikan ABC –kurssi lauantaina 11.6. Vision koulustilassa. Koulutukseen osallistui 21 henkilöä.

Kansanedustaja Krista Mikkosen ja Savo-Karjalan vihreiden kanssa yhteistyössä toteutettu Savo-Karjalan vihreä vaikuttaja –kurssi järjestettiin syksyllä kolmena viikonlopputapaamisena. Näistä ensimmäinen oli Kuopiossa, toinen Helsingissä ja kolmas Joensuussa. Kurssille osallistui 23 paikallista vihreää aktiivia.

Pekka Haaviston ulkopoliittikkakurssi toteutettiin viikonloppukurssina kulttuurikeskus Sofiassa, Helsingissä. Kurssille osallistui 41 henkilöä ja puhujina oli ulkopoliittikkaan perehtyneitä tutkijoita ja ammattilaisia, kuten Eero Heinäluoma, Astrid Thors ja Satu Hassi.

Jani Toivolan kanssa toteutettu Seksi on politiikkaa –kurssi kokosi yhteen 26 seksuaalipolitiikasta kiinnostunutta nuorta ja aikuista. Kurssi järjestettiin syksyllä kolmena iltana, joista yhtenä vierailtiin Transtukipisteessä.

Transtukipisteen johtava sosiaalityöntekijä Maaret Huuska ja palveluohjaaja Miska Salakka kertovat sukupuolen moninaisuudesta ja Transtukipisteen palveluista Vision Seksi on politiikkaa –kurssin opintokäynnillä.

Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan koulutus

Yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan koulutus on keskeinen osa Vision toimintaa. Tavoitteena on tukea erityisesti pieniä kansalaisjärjestöjä niiden arjen toiminnassa. Koulutukset olivat kaikille avoimia ja pääosin maksullisia kursseja.

Erilaisia yhdistystoiminnan koulutuksia Visio järjesti vuonna 2016 yhteensä 8. Koulutusten teemoina olivat mm. yhdistystoiminnan perusteet, yhdistystalous ja sosiaaliset mediat. Koulutuksia järjestettiin Helsingissä, Joensuussa, Jyväskylässä ja Turussa. Lisäksi yksi koulutuksista oli verkkokurssi.

Vapaaehtoisjohtamisen koulutuksia Visio järjesti vuonna 2016 yhteensä 4 kappaletta. Vuoden teemana oli Voimavarat ja motivointi vapaaehtoisjohtamisessa. Kokonaisuuteen kuului kevättalvella 2016 järjestetty Johda jaksamaan -intensiivi-ilta Helsingissä sekä vapaaehtoisjohtamisen peruskurssit Helsingissä ja Joensuussa.

Vuoden 2016 erikoisuutena oli 2.-4.12. Suomenlinnan HIAPissa yhdessä Kansalaisfoorumien kanssa järjestetty koulutus Art of Hosting: Miten vahvistaa itseohjautuvaa toimintaa kansalaisjärjestöissä? Koulutuksessa tutkittiin yhdessä, miten osallistavat menetelmät voivat olla perustana johtajuudelle ja oppimiselle ryhmissä, yhteisöissä ja organisaatioissa. Koulutuksen fasilitaattoreina toimivat Lari Karreinen, Tanja Korvenmaa, Kirsi Joenpolvi ja Salla Kuuluvainen ja kansainvälisenä vahvistuksena Lena Maria Jacobsson. Koulutukseen osallistui lähes kuusikymmentä vapaaehtoisjohtajaa järjestöistä ja muista vapaaehtoisorganisaatioista ympäri Suomea. Koulutus on intensiivinen ja innostava kokonaisuus ja sai todella hyvää palautetta osallistujilta.

Vision julkaisemia Yhdistystoimijan opasta ja 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan -kirjaa käytettiin oppimateriaalina yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan koulutuksissa. Vision verkkokurssit toteutettiin keväällä 2016 Adobe Connectin avulla ja kesästä 2016 lähtien Vision uudella verkkokoulutuslavalustalla Eliademyssä, joka on alustana monipuolisempi mahdollistaen mm. koulutusmateriaalien paremman arkistoinnin, erilaiset keskustelualustat jne.

Art of Hosting –koulutuksessa Suomenlinnassa osallistujat kouluttivat toinen toisiaan. Tässä käydään läpi Open Space –menetelmän lähtökohtia.

Suomen kieli ja kotoutuminen

Vision suomen kieleen ja kotoutumiseen liittyvän koulutuksen tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotoutumista ja heidän rooliaan aktiivisina, ympäristötietoisina kansalaisina sekä itsenäisinä toimijoina suomalaisessa yhteiskunnassa.

Opintokumppanuudet

Vision suomen kieleen ja kotoutumiseen liittyvä koulutus järjestettiin pääosin järjestöjen kanssa. Vuoden 2016 aikana Vision kumppanina toimi yhteensä 23 eri maahanmuuttajajärjestöä tai maahanmuuttajien kanssa työskentelevää järjestöä. Koulutus oli pääosin järjestöjen itsensä toteuttamaa kielikoulutusta sekä aktiivista kansalaisuutta edistävää järjestökoulutusta ja kestävään kehitykseen liittyviä kursseja. Vision tuki järjestöjä koulutusten suunnittelussa.

Opintosetelituki

Opetushallituksen myöntämä opintosetelituki kohdennettiin Vision yhteistyökumppaneina toimiville maahanmuuttajayhdistyksille, jotka järjestävät paikallisesti suomen kielen kursseja. Vision yhteistyökumppaneina vuonna 2016 toimivat Al-Birr lähimmäisapu, Familia ry, Gannaane ry,

Hakunilan kv-yhdistys, Kulsi ry, Logrus ry, Nicehearts ry, Suomen Kiinalaisten Allianssi SKA, Suomi uutena kotimaana ry, Turun Naiskeskus -yhdistys ja Vantaan venäläinen klubi.

Kiinnostus opintasetelitukea kohtaan kasvoi jälleen, ja hakijoita oli aikaisempia vuosia enemmän. Suuresta hakijamäärästä johtuen 2016-2017 opintaseteliavustukseen järjestettiin vain yksi hakukierros.

Syötävät metsämarjat ja -sienet -koulutus

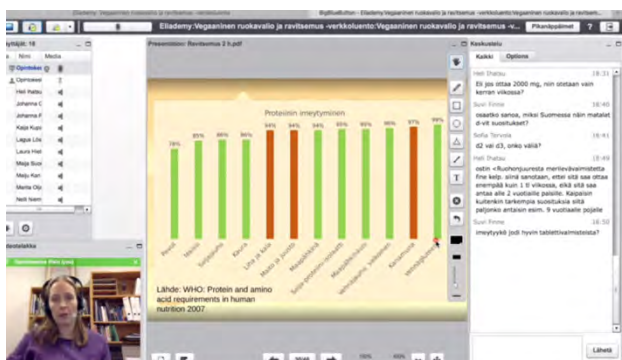
Visio toteutti syksyllä 2016 yhteistyössä Helsingin työväenopiston kanssa maahanmuuttajille suunnatun kaksiosaisen Syötävät metsämarjat ja – sienet -koulutuksen. Koulutus koostui sieni- ja marja-aiheisesta luennosta sekä sieniretkestä. Koulutus sai viime vuosiin verrattuna pienen osallistujamäärän, joka saattoi johtua siitä, että kurssi oli Työväenopiston käytänteistä johtuen ensimmäistä kertaa maksullinen.

Suomen kielen opintokerhot turvapaikanhakijoille

Visio jatkoi edellisenä vuonna käynnistettyä opintokerhotoimintaa Vision naapurissa sijaitsevan vastaanottokeskuksen asukkaille. Opintokerhossa vapaaehtoisen vetäjät opettivat turvapaikanhakijoille suomea Vision koulutustiloissa. Turvapaikanhakijat olivat motivoituneita kielen oppijoita, joille ei tilanpuutteen vuoksi ollut tarjolla suomen kielen opetusta vastaanottokeskuksessa. Opintokerho kokoontui kerran viikossa.

Kestävän kehityksen koulutus

Visio pyrkii koulutustoiminnallaan tukemaan yksilöiden ja yhdistysten kestävän kehityksen mukaista toimintaa. Vuoden aikana järjestettiin kuusi kaikille avointa kestävän kehityksen teemoihin liittyvää lyhytkurssia. Keväällä järjestettiin kurssit mehiläishoidosta ja villivihanneksien keruusta sekä permakulttuurin perusteet kurssi yhteistyössä Nastolassa sijaitsevan Elontilan kanssa. Syksyllä tutustuttiin nyhtökauraan ja muihin kasviproteiineihin Nyhtökauraa pöytään -kursilla ja joulukuussa kokattiin jouluruokia vegaanisesti. Syksyllä järjestettiin myös suuren suosion saanut vegaaninen ravitsemus -verkkoluento Vision Elidemy-verkkokoulutusympäristössä.

Vegaaninen ravitsemus –verkkoluennolla kouluttajana toimi ravitsemusterapeutti Johanna Kaipainen (ETM).

Nyhtökauraa pöytään –kurssilla loihdittiin muun muassa korealaisia chilihodareita nyhtökaurasta.

Syksyllä 2016 alettiin myös suunnitella maahanmuuttajien kielten opettajien käyttöön tarkoitettua ympäristökasvatusmateriaalia, johon Visio sai rahoituksen ympäristöministeriöltä. Syksyllä koottiin hankkeelle ohjausryhmä, johon kuului kieltenopettajia, maahanmuuttajakoulutusta järjestävien järjestöjen edustajia, ympäristöasiantuntijoita sekä maahan muuttaneita. Ohjausryhmä kokoontui syksyllä kaksi kertaa. Ohjausryhmän keskuudessa määriteltiin yleiset suuntaviivat materiaalille ja pohdittiin tapoja, joilla se vastaisi kohderyhmän tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin mahdollisimman hyvin.

Muut koulutushankkeet

EU-tiedotushanke: Muuttoliikkeet Euroopassa

Vision vuosittaisen EU-tiedotushankkeen teemana oli tänä vuonna Euroopan muuttoliikkeet ja vapaa liikkuvuus. Hankkeessa julkaistiin Vihreä tuuma –lehden teemanumero, joka julkaistiin verkon lisäksi myös Vihreä Lanka –lehden liitteenä. Teemalehti linkittyi Vision ajatuspajan julkaisemaan tutkimukseen kotouttamisesta, mutta lehti keskittyi artikkeleissaan EU:n ja erityisesti pohjoismaiden tilanteeseen.

Hankkeen avulla nostettiin EU-teemoja esiin Pekka Haaviston kanssa yhdessä järjestetyllä turvallisuuspolitiikan kurssilla.

Avoin keskustelutilaisuus Vapaasta liikkuvuudesta järjestettiin Cafe Köketissä lauantaina 3.12. Keskustelemassa olivat afganistanilainen turvapaikanhakija Hussain Kazemian, vihreä kuntapoliitikko Laura Nordström ja Vapaa Liikkuvuus –verkostosta Markus Himanen. Keskustelua fasilitoi toimittaja Kati Pietarinen. Keskustelutilaisuus oli englanniksi ja siihen osallistui noin neljäkymmentä henkilöä.

Johdatus ihmisoikeusajatteluun -verkkokurssi

Keväällä Visio järjesti Johdatus ihmisoikeusajatteluun -kurssin, joka toteutettiin kokonaan verkkokurssina. Aloitusluennon jälkeen osallistujat opiskelivat Ihmisoikeudet.net:in tuottamien verkkomateriaalien pohjalta itsenäisesti ja kirjoittivat oppimastaan luentopäiväkirjaa, jotka kurssin kouluttaja Milla Aaltonen tarkisti. Koulutuksen suoritti hyväksytysti 20 henkilöä.

Kansainvälinen toiminta

Green European Foundation

Visio jatkoi koordinaattorina toimimista Euroopan vihreä säätiö GEF:n hankkeessa *Europeanising Green Activist Training*, jossa kehitettiin nuorille vihreille suunnattuja vaikuttajakoulutuksia kansainvälisemmäksi Suomessa, Itävallassa, Tšekin tasavallassa ja Unkarissa. Vision ja ViNON Nuori vihreä vaikuttaja -kurssi toimi esimerkkinä muille. Kaikkien neljän maan kurssien opiskelijaryhmät matkustivat yhdessä Brysseliin vihreiden europarlamentaarikkojen vieraaksi huhtikuussa 2016.

Hankkeessa laadittiin opaskirja *How About Organising Green Activist Training*, jonka tarkoituksena on opastaa muita vihreitä järjestöjä oman vihreä vaikuttaja –kurssin järjestämisessä. Kirja on tarkoitus kääntää ainakin unkariksi, tsekiksi ja espanjaksi.

Syksyllä aloitettiin hankkeen uusi vaihe, kun uudet opiskelijaryhmät aloittivat Suomessa, Tšekissä, Unkarissa ja Espanjassa omat Nuori Vihreä Vaikuttaja –kurssinsa. Hankkeen koordinoituvastuu oli Unkarilla ja Tšekillä, mutta se siirtyi raportointivaiheessa Unkarilta Suomelle. Hankkeessa toteutettiin kaikilla eri maiden kurseilla EU-teemainen koulutusviikonloppu.

Förening Nordisk Vuxenupplyssning

Pääsihteeri Ville Ylikahri ja suunnittelija Meri Tennilä osallistuivat Pohjoismainen aikuiskasvatusliitto FNV:n yleiskokoukseen Lillehammerissa syyskuussa. Ajatuspajan tutkija Lilli Rasilainen osallistui FNV:n järjestämään maahanmuuttajien kotoutumista käsittelevään seminaariin Tukholmassa 21.4.

FNV:n hanke *Motivation to Grow* jatkui. Hankkeessa jaettiin tietoa eri pohjoismaiden oppilaitosten kesken syrjäytymisen ehkäisystä sekä siitä, kuinka syrjäytymisuhan alla olevat nuoret saadaan parhaiten mukaan koulutukseen. Hankkeen päätösseminaari järjestettiin Helsingissä 11.-13.5.

SIVISTYSLIIITTO

Vihreä Sivistysliitto on koko Vision ylläpitäjä. Organisaatiossamme sivistysliiton alaisuuteen kuuluu oppimateriaalien julkaisu- ja tallennus, kulttuuritapahtumien tuottaminen ja tukeminen sekä vihreän liikkeen historian tallennus ja kirjastotoiminta.

KULTTUURITOIMINTA

Vision kulttuuritoiminta oli poikkeuksellisen pienimuotoista, sillä sivistysliiton resurssit ohjattiin pääosin historiahankkeeseen ja laajaan kustannustoimintaan.

Olkiluodon ydinvoimalasta kertovan **Atomin paluu** -elokuvan erikoisnäytös järjestettiin elokuvateatteri Andorrassa 19.1. Elokuvan jälkeen ohjaaja Mika Taanila keskusteli elokuvasta yleisön kanssa.

Vision hallitus hyväksyi syksyllä periaatteet Vision kulttuurituen myöntämiseksi järjestöille. Ensimmäinen avoin kulttuurituen haku järjestetään keväällä 2017.

VIHREÄN LIIKKEEN HISTORIAN TALLENNUS

Vihreän liikkeen historiahanke jatkui. Tutkija Sari Aalto aloitti kokopäiväisenä historiantutkijana maaliskuussa. Syksyn ajan hankkeessa toimi tutkimusapulaisena korkeakouluharjoittelija Jade Aumasto. Vuoden aikana määriteltiin tutkimuskysymykset ja aikarajaus ja kirjoitettiin ensimmäiset luvut. Lisäksi tehtiin laajaa kartoitusta olemassa olevasta lähdeaineistosta.

Hallitus nimitti historiatoimikunnan. Sen puheenjohtajaksi kutsuttiin professori Laura Kolbe. Jäseninä toimivat Vision pääsihteeri Ville Ylikahri, vihreän eduskuntaryhmän pääsihteeri Tiina Kivinen, vihreiden puoluesihteeri Lasse Miettinen, Vihreän Langan toimitusjohtaja David Pemberton ja dosentti Sulevi Riukulehto. Ohjausryhmä määritteli tutkimuksen aihetta ja keskeisiä tutkimuskysymyksiä yhdessä Sari Aallon kanssa.

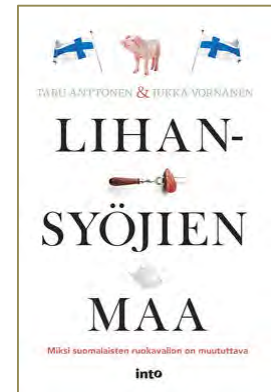
Historiakirjan kustantamisesta käytiin keskusteluja eri kustantamojen kanssa. Kirjan julkaisuajankohdaksi täsmentyi kevät 2018.

KUSTANTEET

LIHANSYÖJIEN MAA – MIKSI SUOMALAISTEN RUOKAVALION ON MUUTUTTAVA

Kirjoittaja: Taru Anttonen ja Jukka Vornanen

Kirjassa käsitellään suomalaisten lihansyönnin ja lihantuotannon monia ongelmia. Kirja sai hyvin huomiota syksyn kirjamesseilla ja eri medioissa. Julkaistu yhteistyössä Into Kustannuksen kanssa.

EPÄONNISTUNUT EUROOPPA

Kirjoittaja: Joschka Fischer (suomentanut Mari Janatuinen)

Kirjassa Saksan vihreiden entinen puheenjohtaja ja Saksan entinen ulkoministeri Joschka Fischer analysoi Euroopan poliittista tilannetta. Kirja herätti paljon huomiota.

Julkaistu yhteistyössä Into Kustannuksen kanssa.

KOTOUTUMINEN KUNTOON! – EHDOTUKSIA KOTOUTUMISTA TUKEVAN KOULUTUKSEN PARANTAMISEKSI

Kirjoittaja: Lilli Rasilainen

Kirjassa tutkija Lilli Rasilainen esittelee suomalaisen kotoutumiskoulutuksen ongelmakohtia ja tarjoaa niihin parannusehdotuksia. Kirja julkaistiin osana ajatuspajan tutkimushanketta.

TÄRKKIÖI ASSIOI, PAREMPPA MAAILMA – TURUN SEUDUN VIHREÄT – ÄBONEJDENS GRÖNA 1985-2015

Kirja on Turun seudun vihreiden 30-vuotisjuhla-antologia. Kirjassa Turun vihreiden toimijat eri vuosikymmeniltä muistelevat vihreiden vaiheita. Kirja toteutettiin yhteistyössä Turun seudun vihreiden kanssa.

ENVIRONMENT IN THE SHADOW OF POLITICS – 100 YEARS OF ENVIRONMENTAL MOVEMENTS IN RUSSIA

Kirja koostuu Moskovan Suomen suurlähetystössä toukokuussa pidetyn seminaarin esitelmistä. kirjan toimitti Krzysztof Mrozek.

AJATUSPAJA

TUTKIMUSHANKKEET

Selvitys maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen kehittämisestä

Vuoden päähanke oli selvityksen tekeminen maahanmuuttajille tarjottavan kotoutumiskoulutuksen puutteista ja haasteista. Hankkeeseen palkattiin puoleksi vuodeksi selvityshenkilö Lilli Rasilainen. Hankkeen tuloksena julkaistiin loppuraportti Kotoutuminen kuntoon – Ehdotuksia kotoutumista tukevan koulutuksen parantamiseksi. Lisäksi hankkeessa julkaistiin Vihreä Tuuma –lehden teemanumero, jossa keskityttiin laajemmin EU:n ja Pohjoismaiden tilanteeseen.

Hankkeessa selvitettiin laajasti Suomessa maahanmuuttajille tarjottava koulutus, referoitiin alan tutkimusta ja aiemmin tehtyjä kehittämissuosituksia. Osana hanketta tehtiin kattava vertailu eri pohjoismaiden käytännöistä. Hankkeeseen haastateltiin kahdeksaa kotoutumiskoulutuksen alalla työskentelevää ammattilaista sekä lisäksi ruotsalaisen ajatuspaja Foresin maahanmuuttokysymyksiin erikoistunutta tutkijaa Anna Rehnvallia.

Hankkeen loppuraportti jaettiin painettuna laajasti aikuiskoulutuskentän ammattilaisille, asiaa käsitteleville virkamiehille ja poliitikoille. Raportin verkkoversio on vapaasti luettavissa Vision verkkosivuilla. Hankkeesta julkaistiin englanninkielinen artikkeli The Nordic Countries Would Gain from Welcoming Asylum Seekers and Refugees European Green Journalissa.

Hankkeessa järjestettiin kaksi seminaaria: Maahanmuuttajat koulutukseen ja työhön sujuvasti 14.4. eduskunnan kansalaisinfossa sekä Kotoutuminen kuntoon! -selvityksen julkistamisseminaari 16.6. Eurooppa-salissa.

Euroopan tulevaisuus

Visio vei suomalaista EU-keskustelua eteenpäin kääntämällä Saksan entisen ulkoministerin Joschka Fischerin kirjan *Scheitert Europa?* suomeksi. *Epäonnistunut Eurooppa?* –kirja julkaistiin yhteistyössä Into Kustannuksen kanssa. Kirja sai erittäin hyvin huomiota mediassa (mm. MTV3:n Kymmenen uutisten pääuutinen). Valitettavasti Joschka Fischer joutui peruuttamaan viime hetkellä tulonsa Suomeen julkistusseminaariin sairastumisen vuoksi. Seminaari järjestettiin yhteistyössä europarlamentaarikko Heidi Hautalan kanssa. Puhujina oli Hautalan lisäksi Olli Rehn, Erkki Tuomioja, Teija Tiilikainen ja Ville Niinistö.

Hankkeessa julkaistiin myös Vihreä Tuuma –lehden Eurooppa-teemanumero, jossa käsiteltiin ajankohtaisia EU:ta ravistelevia kriisejä. Lehden päätoimittajana toimi Vihreän Sivistysliitto hallituksen puheenjohtaja ja Euroopan vihreän puolueen edustajiston jäsen Tuomas Viskari.

INVITATION

In Europe failing asks Joschka Fischer, former foreign minister and vice chancellor of Germany, in his book *Scheitert Europa? Fischer* gives a sharp analysis of the reasons to the current problems in Europe and proposes a framework to resolve them. The theme being more than topical, we are proud to bring it in Finnish as a part of today's discussion. Joschka Fischer will honour the publication event of *Epäonnistunut Eurooppa?*, the Finnish translation of his book on 15 February 2016. Together with Finnish politicians and researchers he will discuss the European challenges in an afternoon seminar.

IS EUROPE FAILING?

Time: Monday 15 February 2016
Place: Kansainvälinen, Aleksanterinkatu 44 A, Helsinki

15.30 Coffee
 16.00 Welcome by Heidi Hautala, MEP
 Key note by Joschka Fischer:
Is Europe failing?
 Comments:
 Olli Rehn, Minister of Economic Affairs
 Erkki Tuomioja, MP
 Teija Tällänen, Director
 Ville Niinistö, MP
 Panel discussion moderated by Heidi Hautala

17.45 Seminar ends

Organizers: Think Tank Visio and MEP Heidi Hautala (Green/EFA)

Registrations by 8 February at <http://www.eventilla.com/is-europe-failing>
 All the registered participants will be given a copy of *Epäonnistunut Eurooppa?*
 Seminar language is English. Welcome!

Moderation: Heidi Hautala, MEP (Green)

Panelists:
 Olli Rehn, Minister of Economic Affairs (Centre)
 Erkki Tuomioja, MP (SD)
 Teija Tällänen, Director of the Finnish Institute of International Affairs
 Ville Niinistö, MP (Green)

VISIO think tank
 The Greens | EFA in the European Parliament

Seminaarin panelisteina toimivat Ville Niinistö, Teija Tiilikainen, Olli Rehn ja Erkki Tuomioja.

Is Europe Failing –seminaarin mainos

Askeleet kohti perustuloa ja työnteen kannustimet

Hankkeessa jatkettiin vuoden 2014 lopussa julkaistun uuden perustulomallin esittelyä ja kehittämistä. Visio oli mukana Sitran ja Demos Helsingin järjestämässä Perustulohack –tapahtumassa tukemassa kolmen nuoren perustuloaktiivin mallia asumislisän korvaavasta elinkustannuslisästä. Malli voitti Perustulohackin pääpalkinnon.

Visio jatkoi syksyllä 2016 perustulomallin ja verotuksen painopisteen siirtämisen selvitystä yhteistyössä vihreän eduskuntaryhmän kanssa. Selvityksen kohteena on erityisesti asumistuen uudistaminen ja perustulon toteuttaminen reaaliaikaisen tulorekisterin käyttöönoton jälkeen. Lisäksi Visio osallistui hallituksen perustulokokeilun analysointiin. Perustulokokeilusta julkaistiin analyysi Tuuma –lehdessä marraskuun lopussa.

Ville Ylikahri osallistui Oikeus valita toisin –verkoston Suureen perustulokeskusteluun 8.2. Helsingin yliopiston Kaisa-kirjastossa.

YHTEISTYÖ

Yhteistyössä Tieteen ja teknologian vihreiden kanssa järjestettiin seminaari ”Tiede, huuhaa ja politiikka”. Seminaarissa keskustelivat tähtitieteilijä, professori Esko Valtaoja ja tekniikan tohtori, kansanedustaja Jyrki J.J. Kasvi. Seminaarissa oli 250 kuulijaa.

Tiivistä yhteistyötä jatkettiin Euroopan vihreän säätiön (GEF) kanssa. Pääsihteeri Ville Ylikahri jatkoi GEF:n General Assemblyn jäsenenä. Lisäksi Ylikahri valittiin lokakuussa GEF:n hallituksen jäseneksi kolmivuotiskaudeksi.

GEF:n julkaiseman Green European Journalin (GEJ) kanssa vaihdettiin artikkeleita ja markkinoitiin GEJ:tä Suomessa.

Visio liittyi Euroopan poliittisten säätiöiden verkoston ENoP:n jäseneksi. Visio on BIEN Finlandin jäsen ja kuuluu Suomen Degrowth-verkostoon.

Suomen poliittisten ajatuspajojen yhteistä, Suomen 100-vuotisjuhlavuoden ohjelmaan kuuluvaa hanketta valmisteltiin. Vihreän eduskuntaryhmän kanssa tehtiin yhteistyötä perustulotutkimuksessa ja joidenkin seminaarien järjestelyissä.

VERKKOLEHTI VIHREÄ TUUMA

Vihreä Tuuma -verkkolehdestä julkaistiin yhteensä neljä teemanumeroa. Lehtijuttuja ilmestyi yhteensä noin 50 kappaletta sisältäen mm. haastatteluita, analyysejä, infograafeja, puheenvuoroja ja kirja-arvioita. Teemanumeroita markkinoitiin aktiivisesti eri verkostoissa sekä sosiaalisessa mediassa.

Vihreä Tuuma siirrettiin tammikuussa uudelle Wordpress-alustalle, mikä mahdollisti paremman luettavuuden erilaisilla päätelaitteilla sekä juttujen aiempaa laajempaa markkinoinnin. Alusta ja ulkoasu ostettiin hinta- ja laatuvertailun jälkeen Aucor Oy:ltä. Lehden lukijamäärät olivat kasvussa.

Vuoden 2016 teemanumerot olivat:

Euroopan tulevaisuus, päätoimittaja Tuomas Viskari

Maahanmuutto ja muuttoliikkeet, päätoimittaja Lilli Rasilainen, ilmestyi myös painettuna Vihreä Lanka lehden liitteenä.

Sosiaali- ja terveystalvet, päätoimittaja Veli-Matti Partanen

Ruoka, päätoimittajana Jukka Vornanen

Teemanumeroiden lisäksi lehdessä julkaistiin yksittäisinä artikkeleina vihreiden historiaan liittyvä artikkeli Enemmistö ry:n toiminnasta Helsingin autoistumiskehityksen vastustamisessa, Oras Tynkkysen analyysi ydinvoiman tulevaisuudesta (Jutusta tuli Tshernobylin vuosipäivänä Tuuman kaikkien aikojen luetuin artikkeli) sekä Vihreän liiton strategiatyöryhmän puheenjohtajan Kaisa Hernbergin haastattelu. laajaa kestävä kehityksen tavoitteita käsittelevää artikkelia valmisteltiin, mutta sen julkaisu siirtyi vuoden 2017 puolelle.

HALLINTO JA TALOUS

KOKOUKSET JA HALLITUS

Vihreä Sivistysliitto ry:n sääntömääräiset kokoukset pidettiin 28.4. ja 15.12. Helsingissä.

Vihreä Sivistysliitto ry:lle valittiin uusi hallitus syyskokouksessa 2015. Hallitus piti viisi kokousta. Hallitus toimi myös Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus Vision johtokuntana.

Puheenjohtaja	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Tuomas Viskari	Janette Huttunen	Pekka Lausas
	Emma Kolu	Marja Lähde
	Pauliina Lehtinen	Teresia Volotinen
	Tommi Liinalampi	
	Tuomo Pekkanen	
	Annakaisa Tikkinen (varapj)	

Varsinaisena tilintarkastajana toimi Raimo Hakola, HT ja varatilintarkastajana Anssi Pietiläinen, HT.

TALOUS

Vihreän Sivistysliiton ja Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen talous oli 5 748,47 euroa alijäämäinen. Alijäämä syntyi poikkeuksellisen runsaasta kustannustoiminnasta sekä historian tutkijan palkkaamisesta. Hankeavustusten määrä pieneni edellisistä vuosista, mutta toisaalta valtionosuuden määrä kasvoi. Opintotilaisuustukia maksettiin edellisvuotta vähemmän.

Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä

Vision valtionosuus on pienentynyt merkittävästi, mikä tarkoittaa, että toimintaa pitää sopeuttaa. Tämä on otettu huomioon toiminnan suunnittelussa. Vision vahva tase auttaa lisäksi sopeutumaan mahdollisiin rahoitusmuutoksiin. Historiantutkimus varaudutaan viemään loppuun kertyneiden ylijäämien avulla, mikäli hankkeeseen ei saada avustuksia.

HENKILÖSTÖ

Ville Ylikahri	Opintojohtaja	1.1 – 31.12.2016
Taru Anttonen	Suunnittelija	1.1 – 31.5.2016 (loppuvuosi toimivapaalla)
Leena Karisto	Opintosihteeri	1.1 – 31.12.2016
Meri Tennilä	Suunnittelija	1.1 – 31.12.2016
Johanna Riitakorpi	Suunnittelija	1.8. – 31.12.2016
Sari Aalto	Tutkija	1.3. – 31.12.2016
Marianne Niemelä	Kurssisihteeri	1.1. – 31.5.2016
Lilli Rasilainen	Tutkija/koordinaattori	1.1. – 30.11.2016
Krzysztof Mrozek	Harjoittelija	15.5. – 31.5.2016
Jade Aumasto	Harjoittelija	1.9. – 30.11.2016

JÄSENJÄRJESTÖT

Vihreä Sivistysliitto ry:llä oli 23 jäsenjärjestöä:

Espon vihreät ry.
Helsingin Vihreät ry.
Hämeen vihreät ry.
Kaakkois-Suomen Vihreät ry.
Keski-Suomen Vihreät ry
Kuopion vihreät ry.
Lapin Vihreät ry.
Luonto ja Terveys ry.
Oulun vaalipiirin Vihreät ry
Perusta ry.
Pirkanmaan Vihreä Liitto ry.
Savo-Karjalan Vihreät ry.
Satakunnan Vihreät ry.
Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry.
Tampereen vihreät ry.
Uudenmaan Vihreät ry.
Vaasan vaalipiirin vihreät ry.
Vantaan vihreät ry.
Vastedes ry.
Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry -ViNO
Vihreä liitto rp
Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ry.
Vihreät Naiset ry.

JÄSENYYDET

Vihreä Sivistysliitto ry on jäsen seuraavissa järjestöissä:

Opintokeskukset ry
Green European Foundation GEF
European Network of Political Foundations ENoP
Pohjoismainen aikuiskasvatusliitto FNV
Kehitysyhteistyön Palvelukeskus KEPA
Siemenpuu-säätiö
Katto-Meny osuuskunta

Vihreällä Sivistysliitolla oli edustus seuraavissa järjestöissä:

Siemenpuu-säätiö: Taru Anttonen, valtuuskunnan jäsen, Outi Silfverberg, valtuuskunnan varajäsen
Green European Foundation: Ville Ylikahri, member of the Board and General Assembly
Opintokeskukset ry: Ville Ylikahri, hallituksen jäsen

LIITTEET

LIITE 1. OPINTOTOIMINNAN YHTEISTYÖKUMPPANIT

350 Suomi ry
Aar Social Development ry
Espoon Vihreät Naiset ry
Familia ry
FC Afro-Euro Giants ry
Filoksenia ry
Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry
Helsingin Vihreät Naiset ry
Helsingin vihreät nuoret ry
Joensuun seudun monikulttuurisuusyhdistys ry
Jyväskylän Vihreät ry
Kaakkois-Suomen Vihreät ry
Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry
Katajamäki ry
Kulsi ry
Kulttuuriyhdistys Ida ry
Kuopion Vihreät ry
Kynnys ry
Logrus ry
Luonto ja Terveys ry
Länsi-Vantaan Vihreät ry
Maahanmuuttajien Kulttuuri- ja taideyhdistys ry
Maan Ystävät ry
Maaseutu- ja erävihreät ry
Monik ry
Muu ry
Nuoren Voiman Liitto ry
Pirkanmaan Somalilyhdistys ry
Pirkanmaan vihreä liitto ry
Porin seudun Vihreät ry
Rauman Vihreät ry
Roska päivässä -liikkeen ystävät ry
Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ry
Satakunnan Vihreät ry
Savo-Karjalan Vihreät ry
Somaliland Development Organisation ry
Suomen Afrikkalaiset Työttömät ry
Suomen Kiinalaisten Allianssi SKA ry
Suomen Sadankomitea ry
Suomen Somaliland kehitys ja Integraatio ry
Suomen venäjänkielisten osasto/Smartteens ry
Suomen venäjänkielisten osasto/Vantaan venäläinen Klubi ry

Suomen venäjänkielisten osasto/Nelumbo ry
Suomen venäjänkielisten osastot/Bravo 2012 ry
Suomen venäjänkielisten teemaosasto/Maunulan Spinni ry
Taivaannaula ry
Tampereen vihreät ry
Tieto on valtaa ry
Turun Naiskeskus-yhdistys ry
Uudenmaan vihreät ry
Vantaan luontokoulu/Vantaan ympäristöyhdistys ry
Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry -ViNO
Vihreä liitto rp
Vihreät Naiset ry
Värjärikilta ry

LIITE 2. OPINTOKERHOTOIMINNAN YHTEISTYÖKUMPPANIT

Atlantis FC Girls ry
Kynnys ry
Luonto ja Terveys
Maailmantanssi ry
Suomi uutena kotimaana ry
Turun Seudun työttömät TST ry